

กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
ในส่วนภูมิภาค

นางสำนัยนา ทองดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

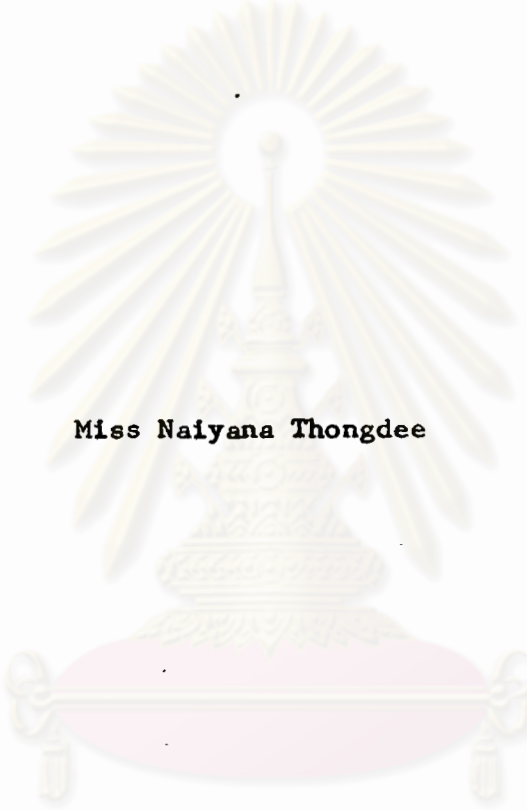
ISBN - 974-562-260-5

I159A1a41

011678

011678

**ADMINISTRATIVE PROCESS OF THE REGIONAL SECONDARY SCHOOL
CLUSTER UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION**

Miss Naiyana Thongdee

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University**

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษาในสวนภูมิภาค

ชื่อนิสิต นางสาวนัยนา ทองดี

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในสวนภูมิภาค 7 ตำบล คือ การวางแผนงาน การมอบหมายงาน การประสานงาน ความร่วมมือ การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน การงบประมาณ
2. เพื่อศึกษา ปัญหา และอุปสรรคการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในสวนภูมิภาค

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน 110 คน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจำนวน 111 คน และหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 214 คน รวมทั้งสิ้น 435 คน จากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสวนภูมิภาค 12 กลุ่มโรงเรียน จาก 12 จังหวัด โดยการสุ่มแบบแบ่งเขต มาเขตการศึกษาละ 1 จังหวัด ๆ ละ 1 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 3 ชุดที่มีลักษณะเดียวกัน สำหรับ
กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ แบบมาตราส่วน
ประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด โดยเน้นคำถามที่ครอบคลุมถึงกระบวนการ
บริหารงานกลุ่มโรงเรียนในต่างต่าง ๆ ทั้ง 7 ตำบล ทั้งได้กล่าวมาแล้ว

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่ม
ตัวอย่างประชากรตอบจำนวน 516 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 435 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
84.30 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่า กรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร
ฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี กรรมการบริหารกลุ่ม
โรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี ส่วนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้า
หมวดวิชาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี กรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่
มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี ส่วนผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา
ส่วนใหญ่มีอายุราชการต่ำกว่า 6 ปี และกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่
ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ มาแล้วต่ำกว่า 6 ปีทุกกลุ่ม

2. จากการวิจัยถึงกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนภูมิภาค ปรากฏว่า กรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ผู้ช่วย
ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา เห็นว่า กลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานใน
กระบวนการบริหารในด้านการวางแผนงาน การมอบหมายงาน การประสานงาน
ความร่วมมือ การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน การงบประมาณ
อยู่ในเกณฑ์น้อยทุกเรื่อง

3. จากความคิดเห็นของกลุ่มประชากรทั้ง 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค
สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผนงาน โรงเรียนอยู่ห่างไกลกันทำให้การประชุมลำบาก แผนงานไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาไม่มีส่วนร่วมและรับรู้ แผนงานไม่สนองความต้องการของโรงเรียนขนาดเล็ก

3.2 ด้านการมอบหมายงาน ไม่มีการกระจายงาน มักจะมอบหมายให้โรงเรียนขนาดใหญ่ และมักทำกันในหมู่ผู้บริหาร ทำกันอย่างไม่มีขั้นตอน ไม่มอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

3.3 ด้านการประสานงาน มีอุปสรรคเนื่องจากโรงเรียนอยู่ไกลกัน การคมนาคมไม่สะดวก เกิดความล่าช้า

3.4 ด้านความร่วมมือ ความร่วมมือมีน้อย โรงเรียนขนาดใหญ่ไม่ช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก

3.5 ด้านการรายงาน ผลงานมีน้อยทำให้การรายงานน้อย และไม่สม่ำเสมอ ไม่มีการพิมพ์รายงานผลการทดลองในการประชุมให้ครู-อาจารย์ทราบ การรายงานมักไม่ตรงต่อความเป็นจริง

3.6 ด้านการติดตามและประเมินผล ไม่ค่อยมีการติดตามและประเมินผล ขาดบุคลากรที่ทำงานด้านนี้ ไม่นำผลที่ประเมินได้มาปรับปรุงแก้ไขการทำงาน

3.7 ด้านการงบประมาณ ได้รับงบประมาณน้อยเกินไป การเบิกจ่ายมีขั้นตอนยุ่งยาก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Administrative Process of the Regional Secondary
School Cluster under the Department of General
Education

Name Miss Naiyana Thongdee

Thesis Advisor Assistant Professor Noppongs Bunyajitradulya

Department Educational Administration

Academic Year 1982

ABSTRACT

Objectives of the Research

1. To study the administrative processes of the regional secondary school clusters under the Department of General Education in the following areas : Planning, Delegation of Authority, Coordination, Cooperation, Reporting Procedures, Follow-up and Evaluation Programs and Budgeting.
2. To study problems and obstacles arising in the administrative processes of provincial secondary school clusters under the Department of General Education.

Research Procedures

The total population in this study was 435 persons consisting of three groups : 110 members from administrative committees of secondary school clusters; 111 assistant principals for academic affairs; and 214 Department heads. This population was obtained by

using random sampling, taking one school cluster from one province in each of the 12 educational regions.

The instruments used in this research were similar for the three population groups. The Questionnaires included a checklist, a rating scale, and open-ended questions covering the seven areas mentioned above.

A total of 516 questionnaires were distributed by mail. Of these, 435 copies or 84.30 percent were returned. The data were then analyzed by using percentages, arithmetical means, and standard deviations.

Conclusions

The findings of the study provided the following information.

1. Background information

Information	Number	Population Groups
1.1 Received Bachelor's Degree	Majority	All groups
1.2 35-44 years of age	Majority	Administrative Committees
1.3 25-34 years of age	Majority	Assistant Principals and Department Heads
1.4 16-20 years government service	Majority	Administrative Committees
1.5 less than 6 years government service	Majority	Assistant Principals and Department Heads
1.6 Less than 6 years in present position	Majority	All groups

2. All three population groups reported that the school clusters performed the tasks of planning, delegation, coordination, cooperation, reporting, follow-up evaluation and budgeting at a low level in all areas.

3. The opinions of the three population groups concerning problems and obstacles were as follows :

3.1 Planning : The school in each cluster were scattered and far apart, so it was difficult to set meetings. The planning of the secondary school clusters did not coincide with plans made by the schools and did not correspond to the requirements of small sized schools. Also the assistant principals and the department heads did not participate in administrative committee meetings.

3.2 Delegation of Authority : The secondary school clusters delegated work to large sized school only instead of spreading responsibility. The work was performed by groups of administrators without evidence of any ordered progression or written support.

3.3 Coordination : Obstacles arose because of the distance between the schools in each cluster. Transportation was not good, and members were always late for appointments.

3.4 Cooperation : There was a lack of cooperation between the large sized schools and the small sized ones, with a lack of support from the former.

3.5 Reporting : There was little reporting and it was not consistent. Reports were few because conclusions of the administrative committee meetings since written reports of committee business and decisions were seldom made. In addition reports were often not true to real situations.

3.6 Follow-up and Evaluation Programs : There was little follow-up and evaluation. The administration of secondary school clusters lacked qualified personnel. Findings were not introduced as solutions to problems.

3.7 Budgeting : The budget was not sufficient to cover expenses and procedures for disbursement of funds was made difficult.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย ตลอดเวลา จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จบริบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์เคอร์ (Thomas A Durr) ผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ ประจำหน่วยศึกษานิเทศก์ และอาจารย์โสภณ บำรุงสงฆ์ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ที่ได้กรุณาให้เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ แก่งานวิจัยครั้งนี้มากมาย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่าน ที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นัยนา ทองดี

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	
รายการตารางประกอบ	

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	12
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	15
วิธีดำเนินการวิจัย	15
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	17
2. เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
ความหมายของการบริหาร	19
การบริหารการศึกษา	23
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	25
แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบริหาร	29
การวางแผนงาน	36
การมอบหมายงาน	44

- หน้า ๓๕ ข้อความ ผิดตรงตามที่เราได้ไป

การประสานงาน	51
ความร่วมมือ	58
การรายงาน	60
การติดตามและประเมินผลงาน	64
การงบประมาณ	69
3. วิธีดำเนินการวิจัยการรวบรวมข้อมูล	74
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	80
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	80
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	141
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	141
สรุปผลการวิจัย	143
อภิปรายผล	157
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	166
บรรณานุกรม	167

ภาคผนวก

ระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2519	174
รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประจำกรม	177
สำเนาหนังสือขอความร่วมมือขอแบบสอบถาม	181
แบบสอบถามสำหรับการวิจัย	184
ประวัติผู้เขียน	214

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	76
2	จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน	79
3	กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิ	83
4	กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	84
5	กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ ...	85
6	กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน	86
7	กระบวนการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ด้านการวางแผนงาน	89
8	กระบวนการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ด้านการมอบหมายงาน	95
9	กระบวนการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ด้านการประสานงาน	100
10	กระบวนการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ด้านความร่วมมือ	107
11	กระบวนการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ด้านการรายงาน	112
12	กระบวนการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ด้านการติดตามและประเมินผล ..	117
13	กระบวนการบริหารของกลุ่มโรงเรียน ด้านการงบประมาณ	122
14	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการวางแผนงาน	200
15	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการมอบหมายงาน	202
16	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการประสานงาน	204
17	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการความร่วมมือ	206
18	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการรายงาน	208
19	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการติดตามและประเมินผล ..	210
20	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการการงบประมาณ	212